

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Кафедра економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Р. ШЕЛУДЬКО

» *28* 20*20* року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітньо-професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Спеціалізація – —

Факультет – менеджменту і економіки

Робоча програма навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність» для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

« » серпня 2020 р. 13 с.

Розробники: **Пасемко Галина Павлівна**, д. держ. упр., професор, завідувач кафедри економічної теорії, **Шевченко Світлана Володимирівна**, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

Протокол від «31» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри економічної теорії,
професор
“ ” _____ 2020 року

Г. ПАСЕМКО

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки.

Протокол від « » серпня 2020 р. № 2.

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к.е.н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень підготовки	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
	Освітньо-професійна програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»		
Модулів – 2	Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача – 60	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції	
		14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		62 год.	78 год.
Вид контролю:			
залік	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета формування у здобувачів системи знань у сфері регулювання правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю, отримання необхідних навичок кваліфікації результатів творчої діяльності захисту майнових та особистих немайнових прав авторів та володільників.

Завдання навчальної дисципліни полягає у вивченні системи права України, місце інтелектуальної власності в правовій системі України, права інтелектуальної власності в системі цивільного права і цивільного законодавства України, охороні прав інтелектуальної власності відповідно до норм кримінального кодексу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- зміст поняття «інтелектуальна власність», місце інституту права інтелектуальної власності в системі права України;
- міжнародно-правову систему захисту інтелектуальної власності;
- систему та повноваження органів державного управління у сфері інтелектуальної власності;
- зміст способів захисту прав авторів творів літератури, науки, мистецтва;
- умови і межі надання правової охорони об'єктам промислової власності;
- правову природу і зміст авторських та ліцензійних договорів.

вміти:

- розрізняти об'єкти інтелектуальної власності;
- вирішувати проблеми захисту прав авторів;
- тлумачити і застосовувати нормативно-правові акти, що регулюють суспільні відносини у сфері інтелектуальної власності;
- аналізувати суспільні відносини, що регулюються правом інтелектуальної власності, давати їм правову кваліфікацію;
- використовувати прийоми активізації творчого мислення для рішення винахідницьких задач.

Перелік компетентностей:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності спеціальності

СК 1. Здатність розробляти та реалізувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

Програмні результати навчання

1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва.

6. Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

10. Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умови невизначеності та ризиків.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Макроекономіка

2. Міжнародна економіка

3. Мікроекономіка.

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Договірне право

2. Управління проєктами

3. Управління конкурентоспроможністю підприємства.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини.

2. Об'єкти інтелектуальної власності.

3. Державна система інтелектуальної власності.

4. Міжнародні системи інтелектуальної власності.

5. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 2.

6. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиція і товар.

7. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності.

8. Захист прав інтелектуальної власності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Модуль 1												

Змістовий модуль 1.											
Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини	10	2	2			6	10	-	-		10
Тема 2. Об'єкти інтелектуальної власності	10	2	2			6	10	-	-		10
Тема 3. Державна система інтелектуальної власності	10	2	2			6	10	1	1		8
Тема 4. Міжнародні системи інтелектуальної власності	10	2	2			6	10	1	1		8
Тема 5. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності	10	2	2			6	10	1	1		8
Разом за змістовим модулем 1	50	10	10			30	50	3	3		44
Змістовий модуль 2.											
Тема 6. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиція і товар	12	1	1			10	12	1	1		10
Тема 7. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	14	1	1			12	16	1	1		14
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	14	2	2			10	12	1	1		10
Разом за змістовим модулем 2	40	4	4			32	40	3	3		34
Залік											
Усього за навчальною дисципліною, годин	90	14	14			62	90	6	6		78

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини	2	-
2	Тема 2. Об'єкти інтелектуальної власності	2	-
3	Тема 3. Державна система інтелектуальної власності	2	1
4	Тема 4. Міжнародні системи інтелектуальної власності	2	1

5	Тема 5. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності	2	1
6	Тема 6. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиція і товар	1	1
7	Тема 7. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	1	1
8	Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	2	1
	Разом	14	6

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результати творчої діяльності людини	6	10
2	Тема 2. Об'єкти інтелектуальної власності	6	10
3	Тема 3. Державна система інтелектуальної власності	6	8
4	Тема 4. Міжнародні системи інтелектуальної власності	6	8
5	Тема 5. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності	6	8
6	Тема 6. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиція і товар	10	10
7	Тема 7. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності	12	14
8	Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності	10	10
	Разом	62	78

9. Індивідуальні завдання

Вимоги до індивідуального завдання

Індивідуальне завдання виконується здобувачем самостійно під керівництвом викладача на протязі вивчення дисципліни. Мета – надати здобувачу можливість проявити здібності до дослідницької роботи, використовуючи знання, одержані в процесі оволодіння навчальним матеріалом з інтелектуальної власності.

Індивідуальне завдання містить таку структуру.

Зміст. Назви розділів із зазначенням сторінок.

Основна частина включає актуальність обраної теми, необхідність дослідження проблеми, мета і завдання роботи, матеріал, на якому вона буде проведена. Розкриваються сутність, теоретичні засади вирішення зазначеної проблеми, аналіз зако нодавчої бази стосовно інтелектуальної власності. На основі аналітичних даних щодо об'єктів дослідження та інформації про інтелектуальну власність в Україні здобувач повинен при виконанні індивідуального завдання з даної дисципліни внести пропозиції з проблем удосконалення законодавства. Бажано показати, як варто використовувати

іноземний досвід, накопичений у розвинених країнах. У висновках викладають перелік пропозицій і рекомендацій та практичні результати одержані в індивідуальному завданні.

Список використаних джерел. Повний список використаної літератури з бібліографічними даними джерел, наведений за вимогами державного стандарту.

Текст індивідуального завдання викладається науковою мовою, логічно, послідовно, лаконічно. Основні результати, положення ілюструються таблицями, графіками, діаграмами. Обсяг роботи – 0,5 друкарського листа (20 000 тис. знаків або 10 – 12 сторінок тексту).

Перелік основних тем

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Поняття законодавства про інтелектуальну власність, його система та спрямованість.
3. Чинне законодавство України про інтелектуальну власність
4. Авторське та суміжні права.
5. Виникнення та здійснення авторського права.
6. Поняття, види та сутність суміжних прав.
7. Поняття та джерела патентного права.
8. Об'єкти і суб'єктний склад патентного права.
9. Правова охорона комерційного (фірмового) найменування.
10. Правова охорона торговельної марки.
11. Правова охорона права інтелектуальної власності на географічне значення.
12. Правова охорона наукового відкриття.
13. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій.
14. Правова охорона селекційних досягнень у рослинництві.
15. Правова охорона селекційних досягнень у тваринництві.
16. Правова охорона комерційної таємниці.
17. Захист прав інтелектуальної власності.

10. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання: лекції із застосуванням мульти-медіа; семінари-дискусії, семінари-брифінги, робота в малих групах, робота в Інтернет.

Участь у конференції за результатами вивчення дисципліни.

11. Методи контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Контроль за освоєнням дисципліни проводиться постійно і поділяється

на три види: **вхідний, поточний, підсумковий**.

Вхідний – за тестовими завданнями на знання основних категорій в сфері інтелектуальної власності.

Поточний – проводиться у формі контрольних робіт, що складаються з теоретичних та семінарських занять в розрізі тем окремих змістовних модулів, а також опитування на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять.

Підсумковий – здійснюється за кредитно-модульною системою оцінювань знань і умінь здобувачів. В разі необхідності передбачається – залік в письмовій або тестовій формах.

Знання здобувачів та їх навички оцінюються за допомогою таких прийомів:

Аналізу роботи здобувачів при обговоренні навчальних ситуацій та обґрунтування варіантів рішень. Критеріями оцінок є спосіб подачі ідеї, вміння критично мислити, досліджувати інформацію, здібність до співпраці зі своїми колегами в групах, спроможність презентувати та відстоювати власні та колективні пропозиції; Індивідуальних виступів за проблематикою семінарських занять. Критеріями оцінок є зміст, здатність аналізу, спосіб подачі інформації, рівень узагальнення та оригінальності; Написання рефератів, поточного та підсумкового тестування.

Процедура оцінювання

На семінарських заняттях здійснюються індивідуальні виступи здобувачів за тими чи іншими темами (до 8-10 хв.), обговорення питань в групі (до 10 хв.), відповіді на запитання (5 хв.). Індивідуальні виступи - 70 % оцінки, участь у обговоренні та відповіді на запитання - 30 % оцінки.

Оцінка роботи здобувачів на лекціях здійснюється за допомогою проведення лекційної атестації, використання на лекціях опорних схем, підготовки планів конспектів за темою, розподілу завдань для випереджального вивчення теоретичного матеріалу.

Здатність шукати, обробляти та інтерпретувати інформацію буде продемонстрована здобувачами на семінарських заняттях та при написанні рефератів. Самостійна робота здобувачів оцінюється під час проведення поточного та підсумкового контролю. З цією метою використовується перевірка конспектів лекцій та розділів підручника, розв'язання задач, відповідей на контрольні запитання і завдання, текстовий контроль.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачи для заліку

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8

10	10	10	10	10	10	20	20	100
----	----	----	----	----	----	----	----	-----

T1, T2 ...T12 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій; науково-методичний комплекс дисциплін (НМКД), інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи; ілюстративні матеріали тощо.

14. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. - 80 с.
2. Дзера О.В. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / за ред. О.В.Дзери, М.С. Кузнецової, Р.А. Майданчика. – К.: Юрінком-Інтер, 2010. – 976 с.
3. «Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акту від 24 липня 1971 р., зміненого 2 жовтня 1979 р.)». Закон України // Відомості Верховної Ради України. –1995. –№21. – С.155.

4. «Про ратифікацію Угоди про співробітництво в галузі охорони авторського права і суміжних прав». Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 5. – С. 32.
5. 8. «Про авторське право та суміжні права» від 23 грудня 1993 р. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13 – С. 64.
6. «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» від 15 грудня 1993 р. № 3687-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №7. – С. 32.
7. «Про охорону прав на промислові зразки» від 15 грудня 1993 р. № 3688-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994 – №7 – С. 34.
8. «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» від 15 грудня 1993 р. № 3689-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994 – №7. – С. 36.
9. «Про приєднання України до Міжнародної конвенції по охороні нових сортів рослин» від 2 червня 1995 р. № 22. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 20. – С. 168.
10. «Про власність» від 7 лютого 1991 р. № 697-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 20. – С. 249.
11. «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 р. № 1543-ХІІ. Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 48 – С. 617.
12. «Положення про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва» № 532 від 18 липня 1995 р. Постанова Кабінету Міністрів України // Збірник Постанов Кабінету Міністрів. – 1995. – № 10. – С. 247.
13. «Про перелік відомостей, що не складають комерційної таємниці» № 611 від 9 серпня 1993 р. Постанова Кабінету Міністрів України // Збірник постанов Уряду України. – 1993. – № 12. – С. 52.
14. «Про затвердження Положення про Державний, комітет-з питань науки і інтелектуальної власності» № 987. Указ Президента України /99 від 13 серпня 1999 р.//Офіційний вісник України. – 1999. – № 33. – С. 96. :
15. «Про тимчасове положення про правову охорону об'єктів промислової власності і раціоналізаторських пропозицій в Україні» від 18 вересня 1992 р. Указ Президента України // Збірник указів Президента від 31.09.1992 р.–№3. – С. 87.
16. Всемирная конвенция в авторском праве (пересмотренная в Париже 24 июля 1971 года) // Международные нормативные акты ЮНЕСКО. – М.: Логос, 1993. – С. 435–450.
17. «Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» від 22 січня 2001 р. № 22. Наказ МОН України // Офіційний вісник України від 6.03.01 р. – № (С. 382. – 1999. – № 33. – С. 96.

Додаткова

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник / Базилевич В. Д. – К.: Знання, 2014. – 431 с.
2. Довгерт А.С. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах. / А.С. Довгерт – К.: Ін Юре, 2001. – 460 с.
3. Азимов Ч.Н. Основы патентного права Украины / Ч.Н. Азимов. – Х.: Основа, 1994. – 216 с.
4. Азимов Ч.Н. Информация и право. / Ч.Н. Азимов. –Х.: Основа, 1991. – 198 с.
5. Ананьева Е. Управление имущественными правами авторов на коллективной основе // Е. Ананьева Интеллектуальная собственность. – 1999. – №6. – С.84.
6. Андросчук Г.І. Патентне право: правова охсоона винаходів: Навч. посіб. / Г.І. Андросчук, Л.І. Роботягова. – К.: МАУП, 1999. – 282 с.
7. Белов В. Правовая охрана коммерческой тайны / В. Белов, А. Полонский // Право и экономика. – 1994. №2. – С. 24–28.
8. Интеллектуальная собственность: Словарь справочник / А.Д. Корчагин, В.Б. Талянский, Е.П. Полищук: / Под общ. Ред. А.Д. Корчагина. – М.: Инфра-М, 1995. – 112 с.
9. Кузьмин Э.А. Правовая защита коммерческой тайны // Правоведение. – 1992. – С. 7–12.
10. Підпригора О.А. Деякі міркування з приводу захисту авторського права і суміжних прав // О.А. Підпригора Вісник ун-ту внутрішніх справ. – 1999. – №6. – С. 110–114.
11. Підпригора О.А. Законодавство України про інтелектуальну власність / О.А. Підпригора. –Х.: Консул. – 1997. – 192 с.
12. Підпригора О.А. Право інтелектуальної власності України: Навч. посіб. Для здобувачів юрид. вузів і фак. ун-ів / О.А. Підпригора, О.О. Підпригора . К.: Юрінком Інтер, 1998. – 336 с.
13. Права на результаты интеллектуальной деятельности. Авторское право. Патентное право. Другие исключительные права: Сборник нормативных актов. – М.: ДЕ-ЮРЕ, 1994. – 624 с.
14. Право інтелектуальної власності: Підручник для студ. вищих навч. закладів / за ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – 624 с.
15. Право интеллектуальной собственности: Конспект лекций в схемах / Ред.-изг. Д.И. Платонов. – М.: Приор, 1999. – 34 с.
16. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник у запитаннях та відповідях/ За заг.ред. О.І. Харитонові. – Х.: Одісей, 2012. – 192 с.
17. Самогуга В.А. Коммерческая тайна и ее защита / В.А. Самогуга, С.С. Андреев. – М.: Внешторгиздат, 1992. – 68 с.
18. Шишка Р.Б. Правова охорона інтелектуальної власності: авторсько-правовий аспект / Р.Б. Шишка. – Х.: Нац. Ун-т внутр. справ. – 2002. – 354 с.

15. Інформаційні ресурси

Інтернет – джерела

для самостійної підготовки та проведення науково-дослідних робіт

18. Верховна Рада України –
19. Президент України – <http://www.president.gov.ua/>
20. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/control/>
21. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua/NBU/>
22. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua/ukr/>
23. Рада національної безпеки і оборони України – <http://www.rainbow.gov.ua/>
24. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем і захисту інформації Служби безпеки України – <http://www.dstszi.gov.ua/dstszi/control/uk/index>
25. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – <http://www.ombudsman.kiev.ua/>
26. Верховна Рада Автономної Республіки Крим – <http://www.crimea-portal.gov.ua/>
27. Національна академія державного управління при Президентові України – <http://www.academy.kiev.ua/>
28. Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України – <http://www.kbuara.kharkov.ua/>
29. Національна бібліотека України В.І.Вернадського – <http://www.nbuv.ua/>
30. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка – <http://www.korolenko.kharkov.com/>
31. Інститут реформ – <http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/>
32. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua> - (вихід на всі міністерства і відомства)
33. Київський центр Інституту Схід - Захід – <http://www.ewi.org.ua/>
34. Мережа аналітичних центрів України – <http://www.intellect.org.ua>